Woensdag, 17 december 2020

P9_TA(2020)0373

Aanbeveling van de Raad inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht

Resolutie van het Europees Parlement van 17 december 2020 over de aanbeveling van de Raad inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht (2020/2767(RSP))

(2021/C 445/13)

Het Europees Parlement,

— gezien de artikelen 165 en 166 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

— gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name artikel 14 betreffende het recht op onderwijs,

— gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), met name SDG 4 en de bijbehorende streefwaarden,

— gezien de Europese pijler van sociale rechten, die in november 2017 werd afgekondigd door de Raad, het Parlement en de Commissie, en met name beginsel 1 ("onderwijs, opleiding en levenslang leren") en beginsel 4 ("actieve ondersteuning bij het vinden van werk"),

— gezien het voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad van 1 juli 2020 inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht (COM(2020)0275), en het bijbehorende werkdocument van de diensten van de Commissie (SWD(2020)0123),

— gezien het verslag van de Commissie van oktober 2017 "Mapping of VET graduate tracking measures in EU Member States",

— gezien de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van een Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en -opleiding (Eqavet) ([1]),

— gezien de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van een Europees systeem van studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding (ECVET) ([2]),

— gezien de conclusies van de Raad van 16 juni 2020 over het bestrijden van de COVID-19-crisis in onderwijs en opleiding,

— gezien de resolutie van de Raad van 8 november 2019 over het verder ontwikkelen van de Europese onderwijsruimte ter ondersteuning van toekomstgerichte onderwijs- en opleidingsstelsels ([3]),

— gezien de aanbeveling van de Raad van 15 maart 2018 voor een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen ([4]),

— gezien de mededeling van de Commissie van 1 juli 2020 getiteld "Een Europese vaardighedenagenda voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht" (COM(2020)0274), en de bijbehorende werkdocumenten van de diensten van de Commissie (SWD(2020)0121) en (SWD(2020)0122),

— gezien de mededeling van 1 juli 2020 van de Commissie getiteld "Ondersteuning van de werkgelegenheid voor jongeren: Een brug naar banen voor de volgende generatie" (COM(2020)0276),

— gezien het voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad van 1 juli 2020 getiteld "Een brug naar banen — versterking van de jongerengarantie en tot vervanging van de aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie" (COM(2020)0277),

---

([1]) PB C 155 van 8.7.2009, blz. 1.
([2]) PB C 155 van 8.7.2009, blz. 11.
([3]) PB C 389 van 18.11.2019, blz. 1.
([4]) PB C 153 van 2.5.2018, blz. 1.

— gezien de mededeling van de Commissie van 30 september 2020 getiteld "De Europese onderwijsruimte tegen 2025 tot stand brengen" (COM(2020)0625) en het begeleidend werkdocument van de diensten van de Commissie (SWD(2020) 0212),

— gezien de mededeling van de Commissie van 30 september 2020 "Actieplan Voor Digitaal Onderwijs 2021-2027 — Onderwijs en opleiding herbronnen voor het digitale tijdperk" (COM(2020)0624) en het begeleidend werkdocument van de diensten van de Commissie (SWD(2020)0209),

— gezien de mededeling van de Commissie van 17 januari 2018 over het actieplan voor digitaal onderwijs (COM(2018)0022),

— gezien het beleidskader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020),

— gezien het Europees kader voor persoonlijke, sociale en leren-om-te-lerencompetentie (LifeComp),

— gezien het samenvattend verslag van het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop) van 15 april 2020 op basis van informatie van de Cedefop-gemeenschap van deskundigen op het gebied van leerlingplaatsen getiteld "How are European countries managing apprenticeships to respond to the COVID-19 crisis?",

— gezien het verslag van Cedefop uit 2020 getiteld "Vocational education and training in Europe, 1995-2035 — Scenarios for European vocational education and training in the 21st century",

— gezien de reeks van zeven onderzoekspapers van Cedefop getiteld "The changing nature and role of vocational education and training in Europe",

— gezien de Cedefop-publicatie uit 2013 getiteld "Benefits of vocational education and training in Europe for people, organisations and countries",

— gezien zijn resolutie van 8 oktober 2020 over de jongerengarantie ([5]),

— gezien zijn resolutie van 12 juni 2018 over de modernisering van het onderwijs in de EU ([6]),

— gezien zijn resolutie van 14 september 2017 over een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa ([7]),

— gezien zijn resolutie van 19 januari 2016 over op vaardigheden gerichte beleidsmaatregelen voor de bestrijding van de jeugdwerkloosheid ([8]),

— gezien zijn resolutie van 12 april 2016 over Erasmus+ en andere instrumenten om de mobiliteit bij beroepsopleiding en scholing te stimuleren — een concept van levenslang leren ([9]),

— gezien zijn resolutie van 8 juni 2011 over Europese samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding ter ondersteuning van de Europa 2020-strategie ([10]),

— gezien zijn wetgevingsresolutie van 20 mei 2008 over het voorstel voor een beschikking van het Europees Parlement en de Raad tot intrekking van Besluit 85/368/EEG van de Raad inzake de vergelijkbaarheid van de getuigschriften van vakbekwaamheid tussen lidstaten van de Europese Gemeenschap ([11]),

— gezien de studie van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling van 6 mei 2020 getiteld "VET in a time of crisis: Building foundations for resilient vocational education and training systems",

---

([5]) Aangenomen teksten, P9_TA(2020)0267.
([6]) PB C 28 van 27.1.2020, blz. 8.
([7]) PB C 337 van 20.9.2018, blz. 135.
([8]) PB C 11 van 12.1.2018, blz. 44.
([9]) PB C 58 van 15.2.2018, blz. 65.
([10]) PB C 380 E van 11.12.2012, blz. 67.
([11]) PB C 279 E van 19.11.2009, blz. 119.

— gezien de vragen van de Raad en de Commissie over de aanbeveling van de Raad inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht (O-000068/2020 — B9-0027/2020 en O-000069/2020 — B9-0028/2020),

— gezien artikel 136, lid 5, en artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,

— gezien de door de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken ingediende ontwerpresolutie,

A. overwegende dat beroepsonderwijs en -opleiding een essentieel onderdeel vormen van de Europese onderwijsstelsels en stelsels voor levenslang leren doordat ze jongeren en volwassenen uitrusten met de kennis, de knowhow, de vaardigheden en de competenties die zij op de arbeidsmarkt nodig hebben; overwegende dat beroepsonderwijs en -opleiding goed zijn voor ongeveer de helft van de afgestudeerden op hoger secundair niveau in de Europese Unie; overwegende dat beroepsonderwijs en -opleiding cruciaal zijn om de uitdagingen het hoofd te bieden die zijn gemoeid met de versnelde macrotrends en toekomstige transities, en een grote rol kunnen spelen bij het dichten van de steeds groter wordende vaardighedenkloof op de arbeidsmarkt in de EU;

B. overwegende dat twee derde van de Europeanen (68 %) volgens Cedefop denkt dat beroepsonderwijs op hoger secundair niveau een positief imago heeft in hun land, terwijl slechts een kwart (23 %) denkt dat deze leerweg een slecht imago heeft ([12]);

C. overwegende dat onderwijs en opleiding ook een centrale rol spelen bij de integratie van personen in de maatschappij en het bevorderen van hun deelname aan het politieke proces, en op die manier een bijdrage leveren aan inclusie en democratisch en actief burgerschap;

D. overwegende dat beroepsonderwijs en -opleiding de professionele ontwikkeling van leerlingen en werknemers, de bedrijfsresultaten, het concurrentievermogen en onderzoek en innovatie een impuls kunnen geven en een centraal aspect vormen van een geslaagd arbeids- en sociaal beleid;

E. overwegende dat beroepsonderwijs en -opleiding in Europa buitengewoon divers zijn en niet voor alle lerenden even aantrekkelijk zijn; overwegende dat nationale stelsels en initiatieven op EU-niveau beter op elkaar moeten aansluiten en meer onderling verbonden moeten zijn; overwegende dat de Commissie en het beleid van de EU een belangrijke rol kunnen spelen bij het ondersteunen en coördineren van de acties van de lidstaten op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding op EU-niveau; overwegende dat transnationale en nationale netwerken en partnerschappen van aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding een cruciale rol spelen bij de uitvoering van de beleidsagenda inzake beroepsonderwijs en -opleiding en de verspreiding van beste praktijken in de EU;

F. overwegende dat initieel beroepsonderwijs en initiële beroepsopleiding niet meer alleen worden beschouwd als beroepsleerweg maar ook als alternatief traject voor een academische vorming dat veel elementen bevat van een academische opleiding, waardoor uiteindelijk kan worden doorgestroomd naar een tertiair niveau van universitair onderwijs; overwegende dat in landen waar men veel ervaring heeft met het duale stelsel praktijkervaring op de werkplek en academische aspecten in het klaslokaal binnen de beroepsleerweg altijd al werden gecombineerd;

G. overwegende dat voortgezet beroepsonderwijs en voortgezette beroepsopleiding (CVET) cruciaal zijn om de sociale en economische doelstellingen van de EU te verwezenlijken; overwegende dat CVET ervoor zorgen dat meer volwassenen levenslang blijven doorleren, dat zij beter inzetbaar zijn en dat meer mensen in Europa een baan hebben;

H. overwegende dat de Europese beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels met grote uitdagingen te kampen hebben; overwegende dat deze stelsels over de middelen moeten beschikken om zich te kunnen aanpassen aan de snel evoluerende groene en digitale transities, technologische ontwikkelingen, veranderingen op beroepsgebied en de verschuiving naar banen die meer kwalificaties vereisen, veranderende behoeften op de arbeidsmarkt, het wegwerken van de huidige vaardighedentekorten en het voorkomen van toekomstige tekorten, nieuwe bedrijfsmodellen, nieuwe vormen om werk te organiseren, demografische trends, cohesie en ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur; overwegende dat de lidstaten en EU-instellingen hun inspanningen moeten intensiveren en meer ondersteuning moeten bieden teneinde optimale voorwaarden voor beroepsonderwijs en -opleiding te scheppen, zodat beroepsonderwijs en -opleiding snel kunnen worden afgestemd op deze uitdagingen en de vaardigheden waaraan de arbeidsmarkt behoefte heeft;

I. overwegende dat landen met goed ontworpen beroepsopleidingsprogramma's beter in staat zijn jeugdwerkloosheid te voorkomen, zelfs in tijden van crisis; overwegende dat landen met een duaal beroepsopleidingsstelsel de economische crisis van 2008 en de effecten ervan op jongeren op de arbeidsmarkt volgens het IZA Institute of Labor Economics beter het hoofd wisten te bieden; overwegende dat het jeugdwerkloosheidspercentage in landen zonder een duaal beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsel op dat moment sterk steeg ([13]);

([12]) Cedefop, *European public opinion survey on vocational education and training*, 2017.
([13]) Eichhorst, W., *Does vocational training help young people find a (good) job?*, IZA Institute of Labor Economics.

J. overwegende dat veel mobiele werknemers in de EU, ondanks de inspanningen om een gecoördineerd Europees kwalificatiekader op te zetten en ondanks de ontwikkeling van nationale kwalificatiekaders, tegen problemen aanlopen wanneer zij hun vaardigheden en opleiding willen laten erkennen en gelijkwaardig werk willen vinden in een andere lidstaat;

K. overwegende dat het duale stelsel over het algemeen niet voorziet in de mogelijkheid om het onderwijsproces op alle niveaus voort te zetten; overwegende dat het duale stelsel flexibel moet zijn en moet kunnen inspringen op veranderingen op de arbeidsmarkt en nieuwe, nog onbekende functies;

L. overwegende dat een stage of beroepsopleiding bij een buitenlandse werkgever in het kader van het Erasmus +-programma leerlingen en afgestudeerden van beroeps- en technische opleidingen aanzienlijk helpt bij het vinden van werk en het ontwikkelen van de competenties die zij nodig hebben op de arbeidsmarkt, met inbegrip van algemene en voor hun werk relevante taalvaardigheden en sociale vaardigheden;

M. overwegende dat de activiteiten op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding alsook het standaardonderwijs in het algemeen door de COVID-19-pandemie onder aanzienlijke druk zijn komen te staan, met onderbreking van de leerprocessen zowel op het werk als in het klaslokaal; overwegende dat de pandemie in het bijzonder heeft geleid tot onderbrekingen van het werkplekleren, met inbegrip van leerlingplaatsen en opleidingsregelingen, aangezien de opkomst, het aanbod en de hoeveelheid nieuwe studenten in veel gevallen een aanzienlijke daling vertoonde; overwegende dat de consequenties van de COVID-19-crisis ook mogelijkheden bieden om een digitale en technologische revolutie op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding te beginnen teneinde fysieke barrières, waar mogelijk, weg te nemen en het bereik en de impact op de verwachte resultaten van beroepsonderwijs en -opleiding aanzienlijk te vergroten;

N. overwegende dat het aantal leerlingplaatsen in veel sectoren enorm is afgenomen doordat er bedrijven zijn gesloten en door werktijdverkorting;

O. overwegende dat het in de lijn der verwachting ligt dat jongeren buitenproportioneel worden geconfronteerd met de gevolgen van de economische crisis naar aanleiding van de COVID-19-pandemie, in concreto in de vorm van werkloosheid; overwegende dat de jeugdwerkloosheid, na een snelle stijging in de maanden ervoor, in augustus 2020 17,6 % bedroeg in de EU en 18,1 % in de eurozone (ten opzichte van respectievelijk 14,1 % en 15,4 % in augustus 2019), en overwegende dat dit percentage in de nabije toekomst naar verwachting nog verder zal stijgen, waardoor veel jongeren zullen terechtkomen in onzekere en niet-standaardvormen van arbeid of inactiviteit met ontoereikende sociale bescherming; overwegende dat de EU hoge politieke prioriteit moet toekennen aan jeugdwerkloosheid en jongeren die geen scholing, geen werk en geen stage hebben (NEET's) om te voorkomen dat er nog een "verloren generatie" ontstaat door de huidige crisis, die ook negatieve gevolgen zal hebben voor de mentale gezondheid en levens van miljoenen jongeren; overwegende dat beroepsonderwijs en -opleiding een cruciale omgeving vormen om lerenden klaar te stomen voor de democratische samenleving en een geslaagde integratie op en deelname aan de arbeidsmarkt;

P. overwegende dat de recente sociaal-economische ontwikkelingen en de crisis als gevolg van de COVID-19-pandemie betekenen dat de sociale ongelijkheid is toegenomen en dat het nu nog urgenter is om de beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels niet alleen doeltreffender te maken, maar ook toegankelijker voor en inclusiever met betrekking tot kwetsbare groepen en mensen in plattelands- en afgelegen gebieden; overwegende dat het van essentieel belang is dat iedereen gelijke kansen heeft; overwegende dat toegang tot computers, een breedbandverbinding, digitale ondersteuning en andere digitale leermiddelen cruciaal is, niet alleen voor aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding maar ook voor leerlingen, om te voorkomen dat de ongelijkheid groter wordt en te garanderen dat niemand achterblijft;

Q. overwegende dat 60 miljoen volwassenen in de EU laaggeschoold zijn; overwegende dat er volgens Cedefop 128 miljoen volwassen in de EU zijn die laag opgeleid zijn, zeer beperkte digitale of cognitieve vaardigheden hebben, of een gemiddeld opleidingsniveau hebben maar het risico lopen dat hun vaardighedenniveau afneemt of hun vaardigheden aan relevantie inboeten en derhalve moeten worden bij- of omgeschoold; overwegende dat goed ontworpen en inclusieve beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels van strategisch belang zijn om de competenties en vaardigheden van alle lerenden te verbeteren en toegang tot kwalitatief hoogwaardige banen te faciliteren;

R. overwegende dat in 2017 4,3 % van de leerlingen in het lager secundair onderwijs een beroepsopleidingsprogramma volgde, een percentage dat 47,8 % bedroeg voor het hoger secundair onderwijs en 92 % voor post-secundair, niet-tertiair onderwijs; overwegende dat in 2017 46,7 % van alle personen met een afgeronde beroepsopleiding op hoger secundair niveau in de EU vrouw was ([14]);

([14]) Eurostat, *statistieken over beroepsonderwijs en -opleiding*, in september 2020 opgehaalde gegevens.

S. overwegende dat de COVID-19-crisis een aantal uitdagingen en beperkingen aan het licht heeft gebracht met betrekking tot leren op afstand op technisch en inhoudelijk gebied, voor beroepsonderwijs en -opleiding en voor het onderwijs in het algemeen;

T. overwegende dat bij leren op afstand het risico bestaat dat er meer kwetsbare lerenden met hun opleiding stoppen en dat deze vorm van leren daarom een aanvulling moet vormen op conventionele leerprocessen en er niet voor in de plaats mag komen;

U. overwegende dat er op EU-niveau geen overeengekomen definitie of gezamenlijke interpretatie bestaat van het begrip microcredentials in beroepsonderwijs en -opleiding; overwegende dat microcredentials moeten worden beschouwd als een aanvulling op volledige kwalificaties en moeten worden erkend als bewijs van betekenisvolle, kwalitatief hoogwaardige prestaties, gebaseerd op normen met betrekking tot aanbiedingsvorm, beoordelingsprocedure en duur;

V. overwegende dat in 2015 bijna een derde (30,5 %) van alle bedrijven die 10 of meer mensen in dienst hadden in de EU-28 IVET aanbood, maar dat dit percentage tussen de lidstaten sterk varieerde ([15]);

W. overwegende dat in 2015 72,6 % van de bedrijven die meer dan 10 mensen in dienst hadden in de EU-28 hun personeel CVET aanbood; overwegende dat dit een stijging is ten opzichte van 2005 en 2010, toen deze percentages respectievelijk 59,7 % en 65,7 % bedroegen ([16]);

X. overwegende dat de impact van initieel beroepsonderwijs en initiële beroepsopleiding en CVET op arbeidsmarktresultaten vaak een afspiegeling vormt van directe of indirecte geaggregeerde individuele productiviteitseffecten; overwegende dat landen met name resultaten noemen als een hogere arbeidsmarktparticipatie, een lagere werkloosheid, de mogelijkheid om een kwalificatie te verwerven voor alle categorieën die daarover eerder nog niet beschikten en de mogelijkheid om door te groeien in een professionele hiërarchie; overwegende dat personen door middel van levenslang leren hun kansen op de arbeidsmarkt kunnen vergroten en hun kwalificatieniveaus kunnen verhogen, waardoor hun inkomen en hun economische en sociale output — zoals hun economische autonomie — verbeteren en mogelijk ook hun psychologische welzijn zal toenemen ([17]);

Y. overwegende dat IVET en CVET een rechtstreeks effect hebben op generatiewisselingen en de situatie van gezinnen;

Z. overwegende dat IVET en CVET bijdragen aan het doeltreffender maken van bedrijven en innovatie;

1. onderstreept dat beroepsonderwijs en -opleiding, met name door de nadruk op leren in de praktijk en op de werkplek, een vitale rol spelen op een arbeidsmarkt die is toegespitst op een rechtvaardige transitie en constant in beweging is; onderstreept dat beroepsonderwijs en -opleiding, indien de nadruk op kwaliteit ligt, alle bedrijven, ongeacht hun omvang en sector, relevante en kwalitatief hoogwaardige kennis, vaardigheden en competenties op alle niveaus kunnen bieden, en personen op primair en voortgezet onderwijsniveau opleidingsprogramma's kunnen bieden die zijn afgestemd op hun individuele behoeften; benadrukt dat beroepsonderwijs en -opleiding belangrijk zijn om de vaardighedenkloof op de arbeidsmarkt in de EU te dichten, jonge leerlingen de vaardigheden mee te geven die zij nodig hebben om een baan te vinden, en werknemers bij- en om te scholen om ervoor te zorgen dat hun competenties aansluiten op wat werkgevers nodig hebben, hetgeen met name belangrijk is voor kleine en middelgrote ondernemingen en bij nieuwe investeringen in de economie; benadrukt voorts dat de ontwikkeling van vaardigheden voor persoonlijke ontwikkeling moet worden gestimuleerd zodat personen zowel persoonlijk als beroepsmatig kunnen groeien en hun potentieel maximaal kunnen benutten;

2. pleit ervoor beroepsonderwijs en -opleiding af te stemmen op formele en traditionele onderwijsstelsels en als beleidsterrein te integreren binnen het toepassingsgebied van al het onderwijsbeleid, op EU- en lidstaatniveau, en is van mening dat beroepsonderwijs en -opleiding niet naar de achtergrond mogen worden geschoven of slechts als secundaire prioriteit mogen worden beschouwd; verzoekt de Commissie en de lidstaten te garanderen dat beroepsonderwijs en -opleiding en klassiek onderwijs complementair zijn en dat er dezelfde mate van prioriteit aan wordt toegekend;

3. herinnert er voorts aan hoe belangrijk het is beroepsonderwijs en -opleiding te benaderen als fundamentele instrumenten voor het bevorderen van integratie en inclusie voor meer cohesie binnen de samenleving;

4. beklemtoont dat het beleid voor beroepsonderwijs en -opleiding urgent moet worden gemoderniseerd en aanzienlijk moet worden uitgebreid zodat het inclusiever, toegankelijker, veerkrachtiger, aantrekkelijker en doeltreffender is in het bevorderen van eerlijke arbeid, de ontwikkeling van menselijk kapitaal en actieve deelname aan de maatschappij; is van

([15]) Eurostat, *statistieken over beroepsonderwijs en -opleiding*, in september 2020 opgehaalde gegevens.
([16]) Eurostat, *statistieken over beroepsonderwijs en -opleiding*, in september 2020 opgehaalde gegevens.
([17]) Cedefop, *The benefits of vocational education and training*, 2011.

mening dat beleid voor beroepsonderwijs en -opleiding mensen goede elementaire vaardigheden en kerncompetenties moet meegeven zodat zij zich kunnen aanpassen aan de huidige en toekomstige sociaaleconomische en arbeidsmarktontwikkelingen en de kansen en uitdagingen die zijn gemoeid met de digitale en groene transities, demografische verandering en alle andere macrotrends, en dat dit beleid moet bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese Green Deal; benadrukt de centrale rol die beleid voor beroepsonderwijs en -opleiding speelt in het bij- en omscholen van alle werknemers zodat zij beter voorbereid zijn op deze belangrijke transities;

5. herinnert eraan dat beroepsonderwijs en -opleiding bijdragen aan het concurrentievermogen en de maatschappelijke cohesie; onderstreept dat meer moet worden geïnvesteerd in menselijk kapitaal en sociale vaardigheden en dat een vaardighedenbasis moet worden meegegeven die relevant is in een werkomgeving;

6. wijst erop dat de Europese stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding door de beperkende maatregelen om de verspreiding van de COVID-19-pandemie een halt toe te roepen, onder grote druk zijn komen te staan en dat lerenden in onzekere situaties zijn terechtgekomen; benadrukt dat de onderbreking van beroepsonderwijs en -opleiding de reeds bestaande kloven op onderwijsgebied heeft verergerd doordat de kansen voor veel van de meest kwetsbare personen in de maatschappij erdoor zijn verminderd, en dat deze personen moeten worden gesteund door middel van duurzame investeringen en doeltreffende niet-financiële maatregelen in de sector; benadrukt in dit opzicht dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan het garanderen van gelijke toegang tot kwalitatief hoogwaardige beroepsonderwijs en -opleiding, ook in afgelegen en plattelandsgebieden waar leren op afstand kan worden bemoeilijkt door een gebrekkige toegang tot het internet;

7. onderstreept dat het cruciaal is om de financiële middelen, technische bijstand en richtsnoeren te verschaffen die noodzakelijk zijn om toegang te garanderen tot digitale apparaten en e-learningoplossingen voor aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, -onderwijzers, -docenten en -leerlingen; dringt er bij de lidstaten op aan flexibele onderwijsmodellen en ondersteuning voor mensen die op afstand leren te bevorderen door middel van onder meer digitale hulpbronnen, digitale materialen, gratis onlinecursussen en — bovenal — apparatuur en breedbandinternet voor alle scholen en huishoudens; benadrukt dat overheidsinstanties bijzondere aandacht moeten besteden aan oplossingen voor huishoudens die geen toegang hebben tot computers en een goede breedbandverbinding en dergelijke oplossingen moeten stimuleren teneinde een digitale kloof en een toename van de ongelijkheid te voorkomen in deze onderwijssector met veel kansarme leerlingen;

8. vreest voor een dramatische daling van het aantal leerlingplaatsen voor het komende najaar omdat de opleidingsactiviteiten in veel sectoren mogelijk zullen afnemen door de COVID-19-crisis; onderstreept dat dit gebrek aan opleidingsmogelijkheden voor jongeren op de middellange termijn ook zou kunnen leiden tot een verergering van het tekort aan gekwalificeerd personeel in bepaalde sectoren; verzoekt de lidstaten en regio's te analyseren hoe alternatieve opleidingsprogramma's waarin praktijkervaring wordt verworven aan de hand van simulaties in plaats van bij bedrijven op verstandige wijze kunnen worden uitgebreid om het dreigende tekort aan leerlingplaatsen te overbruggen;

9. pleit voor een kwaliteitsgarantie in het kader waarvan personen die hun onderwijs en/of opleiding tijdens de COVID-19-crisis hebben afgerond, onderdelen van hun stage of leerlingplaats opnieuw mogen doen, zelfs nadat zij hun diploma hebben behaald en/of gestopt zijn met hun stage en/of leerlingplaats, als die geannuleerd of verkort moest worden of op enige andere wijze niet volledig was vanwege maatregelen in verband met de COVID-19-crisis, zodat eventuele lacunes in hun opleiding kunnen worden opgevuld;

10. verwelkomt het voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht; schaart zich achter de algemene doelstellingen van het voorstel om het EU-beleid inzake beroepsonderwijs en -opleiding te moderniseren en de centrale rol te bevestigen die beroepsonderwijs en -opleiding spelen in het traject van levenslang leren en bij de snelle aanpassing aan een snel veranderende arbeidsmarkt; is ingenomen met de inspanningen om governance op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding te vereenvoudigen, een internationaliseringsstrategie te ontwikkelen en te zorgen voor meer Europese samenwerking en mobiliteitskansen voor lerenden en onderwijzers; benadrukt hoe belangrijk het is dat alle werknemers in de transitie naar een groene en digitale economie vaardigheden verwerven;

11. juicht het toe dat het voorstel kwalitatieve doelstellingen voor 2025 bevat, in concreto dat ten minste 82 % van de afgestudeerden in beroepsonderwijs en -opleiding een baan moet hebben, dat 60 % van de mensen die onlangs in beroepsonderwijs en -opleiding zijn afgestudeerd tijdens het desbetreffende traject aan werkplekleren moet kunnen deelnemen, en dat 8 % van de lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding de kans moet krijgen een leerervaring in het buitenland op te doen; verzoekt de lidstaten leerwegen aan te moedigen waarvan werkplekleren deel uitmaakt; geeft aan dat specifieke streefcijfers de lidstaten kunnen helpen doelstellingen te formuleren en beleid voor beroepsonderwijs en -opleiding inclusiever te maken en beter af te stemmen op de behoeften van de arbeidsmarkt; verzoekt de Commissie om de vijf jaar bij het Parlement en de Raad verslag uit te brengen over de uitvoering van de aanbeveling;

12. verzoekt de Commissie waardevolle mobiliteitsprogramma's voor leerlingen, zoals ErasmusPro, uit te breiden door de synergieën te versterken tussen het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en de Erasmus+-programma's en door toereikende middelen te waarborgen voor de programmeringsperiode 2021-2027; verzoekt de lidstaten een ambitieuzere streefwaarde te formuleren voor het percentage studenten in beroepsonderwijs en -opleiding dat de kans krijgt in het buitenland te studeren; herinnert eraan dat de streefwaarde voor mobiliteit onder afgestudeerden aan het hoger onderwijs binnen het ET 2020-kader en het Erasmus-programma voor hoger onderwijs voor 2020 op 20 % is vastgesteld; onderstreept dat een uitbreiding van de mogelijkheden voor mobiliteit leerlingen kan helpen hun persoonlijke, onderwijs- en professionele netwerken uit te breiden, beroepsonderwijs en -opleiding — een leerweg die vaak als tweede keuze wordt gezien — aantrekkelijker kan maken en het mobiliteitspotentieel van beroepsonderwijs en -opleiding kan ontsluiten, hetgeen dan weer kan bijdragen aan het succes van het toekomstige Erasmus+-programma;

13. vraagt de Commissie een indicator voor vaardighedenkloven in het sociaal scorebord op te nemen, in overeenstemming met de doelen en de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, wat nuttig kan zijn voor nationale beleidsmakers inzake beroepsonderwijs en -opleiding om te bepalen waar meer inspanningen nodig zijn, en om op EU-niveau beter te coördineren door ontwikkelingen en verbeteringen met betrekking tot vaardighedenkloven bij te houden en een opwaartse convergentie tussen de lidstaten te stimuleren;

14. benadrukt dat gerichte voorlichtingscampagnes en op jongeren afgestemde communicatiekanalen als sociale media een doorslaggevende rol kunnen spelen in de communicatie met jongeren om het imago van beroepsonderwijs en -opleiding te verbeteren en deze leerweg aantrekkelijker te maken; onderstreept de cruciale rol die scholen, met name basisscholen en instellingen voor lager secundair onderwijs, spelen bij het verstrekken van informatie over de mogelijkheden die beroepsonderwijs en -opleiding bieden, het aantrekkelijker maken van beroepsonderwijs en -opleiding en het stimuleren dat jonge leerlingen voor deze beroepsleerwegen kiezen;

15. verzoekt de lidstaten en de Commissie om samen met betrokkenen een online EU-platform voor beroepsonderwijs en -opleiding op te zetten, iets waar veel VET-aanbieders en -beleidsmakers om vroegen in een recente EU-enquête ([18]), en dit platform zo snel mogelijk te promoten; is van mening dat een dergelijk platform mogelijkheden kan bieden voor netwerkactiviteiten en het uitwisselen van goede praktijken en zou kunnen worden gebruikt om digitale oplossingen, onder meer voor werkplekleren, en al het beschikbare materiaal voor online leren aan te reiken in een veilige, kwalitatief hoogwaardige en meertalige omgeving; onderstreept dat een platform voor beroepsonderwijs en -opleiding een koppeling kan vormen tussen de platforms van kenniscentra voor beroepsonderwijs op EU-niveau; stelt voor het platform te koppelen aan een EU-webportaal over beroepsonderwijs en -opleiding, waaraan alle betrokkenen een bijdrage kunnen leveren, teneinde de zichtbaarheid van de activiteiten en diensten van kenniscentra voor beroepsonderwijs binnen hun ecosystemen te vergroten, lerenden op nationaal en EU-niveau te laten zien dat beroepsonderwijs en -opleiding enorm veel kansen bieden en de communicatie-inspanningen te intensiveren en beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker te maken;

16. verzoekt de Commissie de mogelijkheden te analyseren van een EU-vacaturesite speciaal voor beschikbare stageplekken en leerlingplaatsen in de EU, waar alle vergelijkbare bestaande EU-initiatieven op een beter zichtbare, integrale en gebruiksvriendelijke manier kunnen worden samengevoegd; is van mening dat dit instrument, als het op adequate wijze en via de juiste kanalen wordt gepromoot, een steunpunt kan worden voor jonge Europeanen, onderwijsinstellingen en bedrijven in de hele EU; is van mening dat een dergelijk portaal kan worden gekoppeld aan beroepsonderwijs en -opleiding, jong talent naar de segmenten van de arbeidsmarkt kan leiden waar de vraag het grootst is, de mobiliteit in de EU kan vergroten, de jeugdwerkloosheid kan helpen terugdringen en de huidige en toekomstige vaardighedenkloven kan helpen dichten; is van mening dat een dergelijk initiatief kan worden ondersteund door de jongerengarantie en Erasmus +-programma's zodat de impact van die programma's kan worden vergroot, en een aanvulling kan vormen op en kan worden gekoppeld aan EU-initiatieven als het Europees portaal voor beroepsmobiliteit (Eures), Europass en een toekomstig EU-portaal voor beroepsonderwijs en -opleiding;

17. roept de lidstaten en de Commissie op de verzoeken die belanghebbenden op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding kenbaar maakten in de recente EU-enquête over de uitdagingen en effecten van de COVID-19-pandemie op beroepsonderwijs en -opleiding, die de Commissie tussen maart en mei 2020 afnam, te analyseren en in dit opzicht ondersteuning en oplossingen te bieden; is in het bijzonder voorstander van de ontwikkeling van simulatiesystemen op basis van virtuele realiteit en andere digitale hulpmiddelen voor beroepsonderwijs en -opleiding met behulp van onderzoeksprojecten en testfasen, de ontwikkeling van online open beroepsopleidingen (VOOC), virtuele Europese projecten als Erasmus Virtual, een EU-YouTube-kanaal over beroepsonderwijs en -opleiding voor het algemene publiek, Europese opleidingsweken en het flexibeler maken van het ESF en het toekomstige ESF+ en de mogelijkheid om via deze fondsen onderwijstechnologie, opleidingen voor onderwijzers en docenten en de invoering van e-learning te financieren, dit alles in aanvulling op de oprichting van een gemeenschappelijk EU-platform voor beroepsonderwijs en -opleiding;

([18]) Enquête van de Commissie voor de Europese Week van beroepsvaardigheden 2020, 9-13 november 2020.

18. beklemtoont dat de onderbreking van beroepsonderwijs- en -opleidingstrajecten wegens de COVID-19-pandemie aanzienlijke onderwijsgerelateerde en sociale gevolgen heeft gehad voor leerlingen in beroepsonderwijs en -opleiding, met name degenen uit kansarme milieus, en lastige uitdagingen opwerpt voor leerlingen die het best functioneren wanneer ze persoonlijk worden begeleid door een onderwijzer; benadrukt dat dit niet alleen moet worden gezien als probleem, maar ook als unieke kans om beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels te moderniseren door middel van technologische innovaties op gebieden als virtuele realiteit, artificiële intelligentie, Industry 4.0 en het internet der dingen, evenals een intensiever gebruik van online leren en leren op afstand, hybride leerlingplaatsen en alternatieve beoordelingsmethoden; geeft aan dat dergelijke hervormingen ertoe zouden kunnen bijdragen dat de beroepsonderwijs- en opleidingsstelsels onder de streep sterker, responsiever en veerkrachtiger uit de COVID-19-crisis komen en leerlingen en werknemers klaarstomen voor de vaardigheden en banen van de toekomst; merkt tegelijkertijd op dat geavanceerde digitale vaardigheden voor onderwijzers, docenten en leerlingen een absolute voorwaarde zijn voor kwalitatief hoogwaardig online leren;

19. onderstreept dat urgent alle maatregelen moeten worden getroffen die noodzakelijk zijn om het aantal leerlingen dat stopt met hun beroepsonderwijs- en opleidingstraject te verminderen, de inclusiviteit en kwaliteit van beroepsonderwijs en -opleiding te bevorderen, gelijke toegang te garanderen tot kwalitatief hoogwaardige leerlingplaatsen voor alle lerende jongeren en volwassenen en gelijke toegang tot en het recht op opleiding te waarborgen voor alle werknemers van alle bedrijven, ongeacht hun omvang en sector, met bijzondere aandacht voor kleine en middelgrote ondernemingen;

20. is ingenomen met het idee om mogelijkheden voor virtuele mobiliteit te ontwikkelen om de beperkingen van COVID-19 te omzeilen, en moedigt de lidstaten en aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding aan niet-locatiegebonden leermogelijkheden aan te bieden, en dit in de toekomst te blijven doen, zodat leerlingen in afgelegen en plattelandsgebieden of in het buitenland toegang kunnen krijgen tot cursussen in de hele EU, waar mogelijk zonder beperkingen op grond van locatie;

21. geeft aan dat de betrokkenheid van alle relevante actoren bij het ontwerpen en geven van beroepsonderwijs en -opleiding er mede voor zorgt dat zij aansluiten bij de vraag naar vaardigheden vanuit de arbeidsmarkt en resulteert in een betere uitvoering van het beleid; verzoekt de lidstaten derhalve nauw samen te werken met alle relevante betrokkenen, zoals de sociale partners, ondernemingen, waaronder micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ondernemingen van de sociale economie, zoals coöperaties en organisaties zonder winstoogmerk, aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding en hun verenigingen, leerlingen in beroepsonderwijs en -opleiding, verenigingen van leerlingen in beroepsonderwijs en -opleiding, onderzoekscentra, maatschappelijke organisaties, publieke en private arbeidsdiensten, beroepskeuzebegeleiders en lokale en regionale overheden, om op EU-niveau te zorgen voor betere onderlinge connecties tussen verschillende stelsels en om beste praktijken uit te wisselen; pleit voor het opzetten van lokale ecosystemen, waar de eerder genoemde betrokkenen deel van uitmaken, teneinde de kwaliteit, kwantiteit, inclusiviteit en reputatie van beroepsonderwijs en -opleiding als aantrekkelijke keuzemogelijkheid te versterken; beklemtoont dat de kansen op de arbeidsmarkt voor personen met een beroepsonderwijs- en -opleidingsdiploma onder potentiële sollicitanten actief moeten worden gepromoot en dat leerlingen naar sectoren moeten worden geleid waar een tekort is aan medewerkers met beroepsonderwijs- en -opleidingskwalificaties; benadrukt dat een sterke band tussen beroepsonderwijs en -opleiding en de arbeidswereld essentieel is; benadrukt dat de aangeboden opleidingen moeten worden afgestemd op de lokale uitdagingen en behoeften;

22. is ervan overtuigd dat een sterk onderwijsfundament waarin leerlingen brede kennis en elementaire vaardigheden verwerven op het gebied van lezen, rekenen en communicatie, digitale vaardigheden en "zachte" vaardigheden als kritisch denken, problemen oplossen en emotionele intelligentie, een goede basis vormt voor latere leerprocessen en werkplekleren en cruciaal is voor de toekomst van jongeren, zowel in het kader van hun loopbaan als op persoonlijk vlak, omdat een dergelijke basis hen gedurende hun loopbaan in staat zal stellen zich aan te passen aan veranderende eisen;

23. benadrukt dat er een transparante, gemeenschappelijke definitie nodig is van het begrip microcredentials; is van mening dat microcredentials slechts een aanvulling op volledige kwalificaties kunnen vormen, dat de kwaliteit ervan moet worden gewaarborgd, dat ze moeten worden geaccrediteerd en dat ze gebaseerd moeten zijn op een gestandaardiseerde aanbiedingsvorm, beoordelingsprocedure en duur; benadrukt het enorme belang van duidelijk gedefinieerde kwaliteitseisen voor aanbieders van microcredentials;

24. herinnert aan de intrinsieke waarde van onderwijs die veel verder gaat dan alleen de relevantie voor de arbeidsmarkt; verzoekt de lidstaten meer nadruk te leggen op de rol van onderwijs voor doeleinden anders dan de arbeidsmarkt, en hierbij rekening te houden met de ontwikkeling van kennis en vaardigheden die persoonlijke ontwikkeling, welzijn en actief burgerschap ten goede komen;

25. verzoekt de lidstaten, in onderling overleg met de sociale partners, kwalitatief hoogwaardige en inclusieve beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels en beleid voor volwassenenonderwijs te ontwikkelen met het oog op het verbeteren van de vaardigheden en competenties van laaggeschoolde volwassenen, zowel werkenden als werklozen, die urgente ondersteuning nodig hebben om aan een kwalitatief hoogwaardige baan te komen;

26. ondersteunt de oprichting en bevordering van representatieve structuren voor lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding op alle niveaus zodat zij hun mening kunnen uiten over het beheer van beroepsonderwijs- en -opleidingsregelingen en zo kunnen bijdragen aan een verbetering van de kwaliteit van beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's;

27. steunt de voorgestelde bevordering van kenniscentra voor beroepsonderwijs voor het bijeenbrengen van een breed scala van bij beroepsonderwijs en -opleiding betrokken partijen en plaatselijke partners; onderstreept dat dergelijke centra de stuwende kracht achter innovatie, kwaliteit en inclusiviteit kunnen zijn en kunnen bijdragen aan de uitwisseling van goede praktijken, wederzijds leren kunnen bevorderen en de kwaliteit en het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding overal in de EU kunnen helpen verbeteren; verzoekt de lidstaten solide investeringen te garanderen in de ontwikkeling van deze centra en alle beroepsonderwijs- en -opleidingsinstellingen en herinnert eraan dat de ondersteuning van kenniscentra voor beroepsonderwijs via het Erasmus+-programma een ambitieus programmabudget vereist; verzoekt de lidstaten verdere stappen te nemen om de relevante betrokkenen samen te brengen en te betrekken zodat zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan de relevantie en kwaliteit van het onderwijs in deze centra en om de vraag naar en het aanbod van vaardigheden beter op elkaar af te stemmen en werkgevers te ondersteunen bij het vinden van beroepsopleidingsvoorzieningen; verzoekt de lidstaten van kenniscentra voor beroepsonderwijs de drijvende kracht te maken achter de ontwikkeling van gezamenlijke Europese beroepsonderwijs- en opleidingskwalificaties, -leerplannen en -diploma's; verzoekt de lidstaten voorts regionale-samenwerkingsstrategieën te bevorderen met het oog op de oprichting van grensoverschrijdende programma's waarmee wordt beoogd de mobiliteit van lerenden en werknemers te bevorderen en de territoriale en regionale samenwerking te verbeteren, onder meer via het Europees kwalificatiekader;

28. is er sterk van overtuigd dat alle leerlingen toegang moeten hebben tot een evenwichtig, rigoureus en cognitief uitdagend, op kennis gebaseerd leerplan, aangezien een dergelijk leerplan de best mogelijke voorbereiding is op zowel beroeps- als academisch onderwijs en garandeert dat jongeren die kiezen voor een beroepsonderwijs- en opleidingsprogramma dit doen omdat ze dat willen of omdat het hun roeping is en niet omdat ze slechte cijfers hadden en geen andere academische opties hadden; onderstreept dat digitale en groene vaardigheden moeten worden geïntegreerd in alle leerplannen, aangezien het elementaire vaardigheden zijn die alle lerenden moeten verwerven; herinnert aan de veronderstelling van Cedefop dat aanpassing van leerplannen om daarin milieubewustzijn en kennis over duurzame ontwikkeling en bedrijfsefficiëntie te integreren beter is dan het ontwikkelen van volledig nieuwe opleidingsprogramma's;

29. verzoekt de lidstaten op nationaal en EU-niveau voor passende financiering voor beroepsonderwijs- en opleidingsbeleid te zorgen, zodat de investeringen worden gewaarborgd die nodig zijn om beroepsonderwijs- en opleidingsstelsels moderner, veerkrachtiger, aantrekkelijker en inclusiever te maken; onderstreept dat meer financiering nodig is voor mobiliteit van lerenden en onderwijzers in beroepsonderwijs- en opleiding, onder meer via Erasmus+; verzoekt de lidstaten stimuleringsmaatregelen te ontwikkelen om kleine en middelgrote ondernemingen te helpen lerenden in beroepsonderwijs- en opleiding aan te moedigen deel te nemen aan mobiliteit binnen Europa; onderstreept dat opleidingscentra over meer middelen moeten beschikken om gespecialiseerde teams te financieren die worden belast met de praktische organisatie van mobiliteit; verzoekt de Commissie een EU-brede campagne te organiseren die is gericht op kleine en middelgrote ondernemingen om de financiële baten die inkomende en uitgaande beroepsmobiliteit voor hen heeft te benadrukken;

30. onderstreept dat er meer programma's als e-Twining en het elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa (Epale) moeten worden ontwikkeld die netwerkvorming en samenwerking tussen scholen bevorderen; wijst erop dat deze projecten kunnen bijdragen aan de invoering van een gemeenschappelijke basisinhoud en leerlingen die hun twijfels hebben over leren op afstand kunnen motiveren om deel te nemen;

31. verzoekt de lidstaten in het bijzonder aandacht te besteden aan de permanente opleiding en professionele ontwikkeling van onderwijzers en docenten in beroepsonderwijs- en opleiding zodat zij hun steeds multifunctionelere rollen en verantwoordelijkheden als stuwende krachten achter kwaliteit en innovatie in onderwijs kunnen vervullen; herinnert eraan dat het belangrijk is dat onderwijzers in beroepsonderwijs en -opleiding over kwalitatief hoogwaardige digitale vaardigheden beschikken, alsook over de noodzakelijke technologische apparatuur om de kansen die digitaal onderwijs biedt volledig te kunnen benutten en studenten de vaardigheden bij te brengen waar in het kader van de digitale transitie vraag naar is; onderstreept dat de vertegenwoordigers van de sectoren en bedrijven die samenwerken in het kader van beroepsonderwijs en -opleiding over pedagogische competenties moeten beschikken; verzoekt de lidstaten en de Commissie de mogelijkheid voor onderwijzers in beroepsonderwijs en -opleiding om tijdens hun loopbaan ook onderzoek te doen, aangezien zij hierdoor in staat worden gesteld beste praktijken uit te wisselen en te bevorderen en het volledige potentieel van de Europese onderzoeksruimte op die manier kan worden benut;

32. verzoekt de lidstaten het duale beroepsonderwijs- en -opleidingsmodel te bevorderen, aangezien dit model het ten opzichte van gewone onderwijsmodellen veel gemakkelijker maakt voor jongeren om de arbeidsmarkt te betreden omdat opleidingen die gestructureerd werkplekleren combineren met theorie gecertificeerde vaardigheden opleveren die relevant zijn voor werkgevers en op de arbeidsmarkt kunnen worden toegepast; onderstreept in dit kader het potentieel van digitale oplossingen, die een positieve bijdrage kunnen leveren aan een doeltreffend duaal stelsel;

33. dringt er bij de lidstaten op aan bij de vormgeving van beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's de ontwikkeling van de groene arbeidsmarkt beter te benutten om leerlingplaatsen van hoog niveau tot stand te brengen waar jongeren gespecialiseerde kennis opdoen en een gespecialiseerde opleiding krijgen zodat iets kan worden gedaan aan de hoge werkloosheid onder jongeren;

34. moedigt de lidstaten en de lokale en regionale overheden aan om duurzame ontwikkeling en competenties en vaardigheden op het gebied van milieu te integreren in opleidings- en onderwijsstelsels, met name door versterking van beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels, en door het stimuleren van onderzoekscentra om in samenwerking met nieuwe groene ondernemingen technologieën en projecten uit te werken en octrooien te verkrijgen voor groene producten; moedigt onderzoekscentra en netwerken van bedrijven en professionals aan om ideeën uit te wisselen; herinnert aan het belang van vaardigheden op het gebied van natuurwetenschappen, technologie, techniek en wiskunde en aan de noodzaak om ervoor te zorgen dat meer vrouwen studies volgen op het gebied van natuurwetenschappen, technologie, techniek en wiskunde;

35. verzoekt de lidstaten de systemen voor het anticiperen op vaardigheden te verbeteren, teneinde zich aandienende veranderingen en nieuwe vaardigheden beter in kaart te kunnen brengen, zodat beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels beter weten waar investeringen in vaardigheden nodig zijn en beter op veranderende behoeften op de arbeidsmarkt kunnen inspelen en om te garanderen dat iedereen recht heeft op onderwijs, opleiding en levenslang leren; benadrukt dat beroepsonderwijs en -opleiding doeltreffender zullen zijn als ze worden gebaseerd op solide vaardighedenprognoses die het mogelijk maken vaardighedenkloven te anticiperen en detecteren en programma's voor levenslang leren af te stemmen op een toekomstgerichte arbeidsmarkt; is van mening dat beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's flexibeler moeten worden gemaakt zodat ze beter kunnen worden afgestemd op fluctuaties op de arbeidsmarkt en deze beter kunnen opvangen, lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding op intelligente en gerichte wijze moeten oriënteren en zowel elementaire opleidingen als bij- en omscholing voor lerende volwassen moeten bieden, zodat onevenwichtigheden in de vraag en het aanbod van vaardigheden en de veroudering van vaardigheden kunnen worden voorkomen;

36. pleit voor het vaststellen van beleid voor betaald educatief verlof in overeenstemming met het Verdrag betreffende betaald scholings- en vormingsverlof van de IAO, dat werknemers de mogelijkheid biedt in hun werktijd opleidingsprogramma's te volgen zonder persoonlijke kosten, om een leven lang leren te bevorderen;

37. dringt er bij de lidstaten en bij regionale en lokale overheden op aan om samen met sociale partners en aanbieders van opleidingen strategieën voor de ontwikkeling van en anticipatie op vaardigheden aan te nemen en uit te voeren, zodat algemene, sectorgebonden en beroepsspecifieke vaardigheden worden verbeterd; wijst erop dat deze strategieën een grondige evaluatie moeten bevatten van het type en het niveau van de te creëren banen en van de vereiste vaardigheden en kennis, die resulteert in anticipatie op en identificatie van vaardigheidskloven, alsook in gerichte beroepsopleidingen en programma's voor levenslang leren die zijn gericht op het samenbrengen van vaardigheden en banen met het oog op het vergroten van de werkgelegenheid;

38. verwelkomt de aanbeveling om aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding een passende mate van autonomie, flexibiliteit, ondersteuning en financiering ter beschikking te stellen; geeft aan dat de financiële en strategische onafhankelijkheid van aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding belangrijk is om snel te kunnen reageren op een veranderende vraag naar vaardigheden en op de kansen en uitdagingen van de digitale en de groene transitie; verzoekt de lidstaten zich nog meer in te spannen om gekwalificeerde opleidingsprogramma's op te zetten in sectoren met onvoldoende geschikt personeel, zoals de gezondheidszorg, de landbouw, de bouw, de milieusector en de circulaire economie;

39. verzoekt de lidstaten om zich meer in te spannen om beroepsonderwijs- en opleidingsstelsels inclusiever te maken en ervoor te zorgen dat ze gedurende hun loopbaan beter toegankelijk zijn voor alle personen, met inbegrip van kwetsbare groepen als personen met een handicap, NEET's, oudere werknemers, langdurig werklozen, laaggeschoolde en laag opgeleide volwassen, ontslagen werknemers, minderheden en etnische groepen, mensen met een migrantenachtergrond, vluchtelingen en mensen die door hun geografische locatie minder kansen hebben; verzoekt om concrete maatregelen om te garanderen dat mensen uit sociaaleconomische achterstandsmilieus, die zich vaak in een vicieuze cirkel van armoede bevinden, toegang hebben tot beroepsonderwijs en -opleiding in overeenstemming met de Europese pijler van sociale rechten; moedigt de lidstaten waarvan de bevolking afneemt aan te garanderen dat jongeren profiteren van beroepsonderwijs- en opleidingsprogramma's, in het bijzonder als leerweg naar een kwalitatief hoogwaardige baan; onderstreept dat preventieve acties als vaardighedenevaluaties en loopbaan- en beroepsoriëntatie het aantal NEET's op de langere termijn kunnen terugdringen en kunnen tegemoetkomen aan de behoeften van bedrijven en sectoren met vaardighedentekorten;

40. is ingenomen met de suggestie om beroepsonderwijs- en opleidingsstelsels een even belangrijke rol te laten spelen bij volwassenen die permanente bij- en omscholing nodig hebben; verzoekt de Commissie een holistische benadering ten aanzien van beroepsonderwijs en -opleiding en volwassenenonderwijs te hanteren waarin aandacht is voor formele, niet-formele en informele leerprocessen; verzoekt de lidstaten beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker en toegankelijker te maken voor lerende volwassenen en de koppeling en nauwere samenwerking tussen beroepsonderwijs en -opleiding voor volwassenen en niet-formeel volwassenenonderwijs te versterken teneinde sleutelcompetenties te bevorderen, met inbegrip van goede basisvaardigheden, digitale vaardigheden en transversale, groene en andere levensvaardigheden die een solide basis vormen met betrekking tot veerkracht, levenslange inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, sociale inclusie, actief burgerschap en persoonlijke ontwikkeling; benadrukt dat inspanningen om het imago en de inclusiviteit van beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's te verbeteren moeten worden gecombineerd met inspanningen om hun onderwijswaarde en kwaliteit te verhogen en eerbiediging van de sociale en arbeidsrechten van leerlingen te waarborgen;

41. benadrukt hoe belangrijk het is om mensen in plattelands- en afgelegen gebieden te bereiken en beroepsonderwijs en -opleiding toegankelijker te maken voor en beter af te stemmen op mensen die werkzaam zijn in de landbouw, visserij, bosbouw en andere banen in deze gebieden, om hen te voorzien van alle noodzakelijk vaardigheden, met inbegrip van groene en digitale vaardigheden, om de huidige en toekomstige kansen van de groene en blauwe economie beter te kunnen aangrijpen en om hen in staat te stellen een belangrijke bijdrage te leveren aan de instandhouding van het milieu;

42. onderstreept dat werkplekleren en de bevordering en uitvoering van het duale beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsel prioriteiten moeten zijn van het nieuwe Erasmus-programma;

43. verzoekt de lidstaten, in lijn met de EU-strategie voor gendergelijkheid, te blijven strijden tegen op gender gebaseerde vooroordelen en op genderstereotypen gebaseerde keuzen door de gelijkwaardige participatie van vrouwen te garanderen en aan te moedigen in opleidingen voor beroepen die traditioneel als mannelijk worden beschouwd, evenals de participatie van mannen in de "vrouwelijke" beroepen; verzoekt de genderdimensie te versterken in inspanningen om beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels te moderniseren en leren op en buiten het werk toegankelijker te maken voor vrouwelijke werknemers en vrouwen met zorgtaken binnen hun gezin, met name in sectoren waren vrouwen ondervertegenwoordigd zijn, in het bijzonder de digitale, STEM- en groene sectoren, teneinde gendersegregatie in het onderwijs en op de arbeidsmarkt tegen te gaan en genderstereotypen te bestrijden;

44. roept de Commissie en de lidstaten ertoe op bij de overgang naar een groene economie rekening te houden met de behoeften van vrouwen en meisjes aan betere kansen voor een leven lang leren, vooral in sectoren die veel potentie hebben om een groot aantal nieuwe groene banen te scheppen, zoals wetenschap, onderzoek, techniek of digitale en nieuwe technologieën, met het oog op versterking van de positie van vrouwen in de samenleving, bestrijding van genderstereotypen en het scheppen van banen die volledig aansluiten op de bijzondere behoeften en vaardigheden van vrouwen;

45. verzoekt de lidstaten om beroepsonderwijs- en -opleidingsparticipatie te bevorderen door middel van campagnes waarin de nadruk ligt op de voordelen voor de leerling en de werkgever, en door stimuleringsmaatregelen, ook voor de lange termijn, in te voeren op grond waarvan een deel van de kosten van leerlingplaatsen voor werkgevers wordt vergoed; onderkent dat initiatieven als de WorldSkills-competities erg belangrijk zijn, omdat ze een grote positieve impact hebben op het imago van beroepsonderwijs en -opleiding, nieuwe banen en vaardigheden bevorderen, beroepsonderwijs- en -opleidingsloopbanen aantrekkelijk maken voor jongeren, beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels afstemmen op de moderne economie en de samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en de arbeidsmarkt een impuls geven;

46. is ingenomen met de doelstelling van de Europese onderwijsruimte om een echt Europese leerruimte te ontwikkelen waar kwalitatief hoogwaardig en inclusief onderwijs en kwalitatief hoogwaardige en inclusieve opleidingen op geen enkele manier worden belemmerd door grenzen; is van mening dat met de aanbeveling ditzelfde doel moet worden nagestreefd;

47. is ingenomen met het voorstel om de flexibiliteit van beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's te vergroten, microcredentials te gebruiken en de permeabiliteit met andere onderwijssectoren te verbeteren, aangezien beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's met deze extra flexibiliteit kunnen worden afgestemd op individuele behoeften terwijl volledige kwalificaties worden geëerbiedigd; merkt op dat dit initiatief ook de overdracht van erkenning en de accumulatie van leerresultaten mogelijk maakt; is in dit opzicht ingenomen met het idee van Europese beroepskernprofielen en integratie met het Europass-platform, met inbegrip van toekomstige individuele leeraccounts die de erkenning van kwalificaties en mobiliteit moeten faciliteren; onderstreept dat leerplannen, onder meer door de verwerving van competenties, een basis moeten leggen die mensen in staat te stelt te schakelen tussen academische en beroepsleerwegen; benadrukt dat de kwalificatiestructuur vergelijkingen mogelijk moet maken; onderstreept dat leerplannen ook de toekomstige inzetbaarheid van de persoon moeten waarborgen door te anticiperen op de vaardigheden waaraan op de middellange of lange termijn behoefte zal zijn; verzoekt de lidstaten het verder modulariseren van VET te bevorderen zodat meer bruggen kunnen worden geslagen tussen onderwijs- en opleidingsstelsels; benadrukt hoe belangrijk het Ecvet-stelsel is, aangezien het heeft gezorgd voor een betere erkenning van leerresultaten die zijn behaald tijdens mobiliteitsperioden; verzoekt de lidstaten de ontwikkeling te overwegen van een ECTS-studiepuntensysteem voor beroepsonderwijs en

-opleiding; verzoekt de lidstaten te garanderen dat beroepsonderwijs- en opleidingsprogramma's kunnen bijdragen tot hogere vaardighedenniveaus;

48. is ingenomen met de kaderbepalingen van Eqavet en verzoekt om een evaluatie van de toepassing ervan; is verheugd over de integratie in de aanbeveling van het Eqavet-kader en elementen om de tekortkomingen in de uitvoering ervan, met name met betrekking tot kwaliteitsnormen, te corrigeren, en over de opname van kernbeginselen van Ecvet om flexibiliteit en mobiliteit te bevorderen die zijn ontwikkeld in het kader van andere instrumenten als Erasmus+;

49. is ingenomen met alle mogelijke synergieën en een grotere rol voor beroepsonderwijs en -opleiding binnen de jongerengarantie, aangezien de garantie buitengewoon effectief is in het versoepelen van de overgang naar de arbeidsmarkt van jongeren die het risico lopen werkloos te raken of in een situatie van sociale uitsluiting terecht te komen;

50. verzoekt de lidstaten de taalverwerving in beroepsonderwijs- en opleidingsstelsels te verbeteren, aangezien een gebrek aan vaardigheden op dit gebied mobiliteit enorm in de weg staat en een goede beheersing van meerdere talen op de arbeidsmarkt een pluspunt is;

51. onderstreept dat verbeteringen in het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding moeten worden geflankeerd door betere toegang tot informatie, adviezen en begeleiding in een toegankelijk formaat voor alle leerlingen, vanaf jonge leeftijd, en voor lerende volwassenen;

52. benadrukt dat leerlingplaatsen een cruciaal aspect zijn van beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's; dringt er bij de lidstaten op aan zich nog meer in te spannen om kwalitatief hoogwaardige, diverse en op maat gemaakte leerlingplaatsen met een eerlijke beloning te waarborgen die zijn afgestemd op de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten, in het bijzonder het recht op eerlijke en gelijke behandeling met betrekking tot arbeidsomstandigheden, met inbegrip van de garantie van een werkomgeving die is aangepast aan de behoeften van personen met een handicap, toegang tot sociale zekerheid en opleiding; verzoekt de Commissie in dit opzicht het Europees kader van hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen te herzien; verzoekt de lidstaten beroepsonderwijs- en -opleidingsmobiliteit aan te moedigen door de nationale administratieve vereisten voor buitenlandse leerlingen in beroepsonderwijs en -opleiding te versoepelen; moedigt de Commissie en de lidstaten aan toe te werken naar een Europees statuut voor leerlingplaatsen;

53. benadrukt hoe belangrijk het is te garanderen dat de doelstellingen van de aanbeveling aansluiten op het huidige beleids- en wetgevingskader met betrekking tot het herstelplan voor Europa, met bijzondere aandacht voor investeringen in vaardigheden, onderwijs en opleiding via de faciliteit voor herstel en veerkracht en REACT-EU, evenals de Europese vaardighedenagenda, het actieplan voor digitaal onderwijs, de Europese onderwijsruimte, Erasmus+ en de jongerengarantie;

54. beklemtoont dat afgestudeerden in beroepsonderwijs en -opleiding beter moeten worden gemonitord, aangezien een beter inzicht in hun prestaties op de arbeidsmarkt naast prognoses met betrekking tot de vraag naar en het aanbod van vaardigheden een van de belangrijke manieren is om de kwaliteit en relevantie voor de arbeidsmarkt van beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's te beoordelen en verbeteren;

55. verzoekt de Commissie en de lidstaten meer middelen toe te wijzen voor de digitalisering van beroepsonderwijs- en -opleidingsprogramma's en het monitoren van afgestudeerden;

56. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.